

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 085 322/99-1075
Signatura: bh5as118

Oblastní pracoviště č. 8
Okresní pracoviště Semily

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Mateřská škola VI. - waldorfská Semily M. Alše 617 513 01 Semily	
Identifikátor ředitelství:	600 098 591	IZO: 107 586 321
Ředitelka školy:	Helena Jiroutová	
Zřizovatel:	město Semily, Husova 82, 513 01 Semily	
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Semily, Ke Stadionu 183, 513 01 Semily	
Termín inspekce:	30.března 1999	
Inspektoři:	Růžena Janatová, Táňa Smolková - externista	
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání	
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Roční plán školy, koncepce školy, výchovně vzdělávací plány, záznamy o dětech, přehledy výchovné práce, dětské práce, evidence docházky dětí, evidenční listy.	

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Mateřská škola s právní subjektivitou je dvoutřídní, každá třída je umístěna v jednom patře prostorné vily se zahradou. Tato budova je v restitučním řízení vrácena majiteli a mateřská škola od července přejde do náhradních prostor MŠ Pod Vartou. V jednotlivých třídách mají děti dostatečný prostor pro spontánní volnou hru i soustředěnou společnou práci iniciovanou učitelkou. Prostory jsou vybaveny v souladu s požadavky waldorfské pedagogiky přírodními materiály a malými koutky pro individuální aktivity dětí při volných hrách (pokojíček, koutek - dílna, kuchyňka, apod.). Součástí vybavení tříd jsou kuchyňské linky, jež umožňují pečení chleba nebo různého slavnostního pečiva (v době návštěvy MŠ se jednalo o velikonoční perníčky).

Pomůcky pro výchovně vzdělávací činnost jsou v dostatečném množství a respektují zaměření mateřské školy. Využíván je především přírodní materiál pro ruční práce - surová

vlna, hedvábí, včelí vosk, dřevo, kámen apod. Při výtvarných činnostech užívají děti voskové bloky se širokou stopou, přírodní akvarelové barvy a odpovídající papír na malování.

Prostory, ve kterých je v současné době mateřská škola umístěna vyhovují pedagogickému záměru, vybavenost je vzhledem k waldorfské pedagogice vynikající.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek

Vzhledem k záměru waldorfské pedagogiky, jímž je především snaha napomoci plnému harmonickému rozvoji vnitřních sil jedince a v období předškolního věku se jedná především o oblast vyrovnání se dítěte se svým tělem a okolím, působí mateřská škola zcela zjevně v souladu s potřebami předškolních dětí, pomáhá jim nalézt rovnováhu ve vztahu k ostatním lidem a ke svému životnímu prostoru. Z tohoto hlediska je tvořen režim dne, který zohledňuje střídání volných a řízených činností. Promyšlený je také týdenní rytmus směřující k rozvoji kompetencí dítěte v oblasti estetické, pracovní, tělesné i poznávací - kognitivní.

Učitelky důsledně dbají o naplňování potřeb jednotlivých dětí, je patrný pečlivý individuální přístup. Zařazením dvou integrovaných dětí s tělesným postižením vycházejí vstříc i potřebám rodičů. Bezpečnost dětí je zajištěna po celou dobu jejich pobytu v mateřské škole, s rodiči jsou sepsána písemná pověření v souladu s § 10 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách.

Po celý den mají děti možnost napití.

Prostředí mateřské školy je čistě uklizené, vytápěné plynovým ústředním topením. O estetickou úpravu se starají všichni pracovníci školy, netradiční výzdoba v chodbách i šatnách působí na příchozí teplým a příjemným dojmem.

Psychohygienické podmínky školy jsou vynikající.

3. Hodnocení personálních podmínek

V mateřské škole pracuje ředitelka a dvě učitelky, všechny mají odborné pedagogické vzdělání příslušného směru a vystudovaly dvou a tříletý seminář waldorfské pedagogiky, jehož garantem je Mezinárodní sdružení waldorfských mateřských škol se sídlem ve Stuttgartu. Součástí studia byly praktické stáže v zahraničních waldorfských školách. Dvě učitelky pracovaly již také jako lektorky didaktických a praktických činností v rámci vzdělávacích seminářů waldorfské pedagogiky v ČR. V současné době absolvují další prohlubující semináře, účastní se některých vzdělávacích akcí pořádaných SŠ v Semilech a spolupracují úzce se všemi waldorfskými mateřskými školami v ČR. Ředitelka školy se účastní průběžného vzdělávání řídicích pracovníků, organizovaného ŠÚ a SŠ.

Pedagogický sbor je stabilizovaný s pedagogickou praxí od 16 do 22 let, pracovní úvazek ředitelky 1, u učitelek je snížený na 0,94 %.

Dalšími pracovníky jsou provozní zaměstnanci - vedoucí školní jídelny a účetní, kuchařka, uklízečka.

Personální podmínky vzhledem k zaměření školy jsou vynikající.

4. Plnění učebních osnov

Mateřská škola má zpracovány koncepty, která vychází z Principů waldorfské pedagogiky, jejichž základem je anthroposofické poznání vývoje člověka. Je zde zachycen vývojový proces probíhající v určitých specifických vývojových fázích a úkoly, stanovené ve výchovně vzdělávacím programu vytváří jeden provázaný celek.

Základní výchovnou metodou je princip nápodoby. Osobnost učitelek, jejich postoje a způsob komunikace, vytvářené prostředí a činnosti v něm se odehrávají, stimulují dítě směrem k tvořivosti a důvěryplnému vztahu ke světu. Požadovanému principu sledované činnosti plně odpovídaly, navíc učitelky svou hlubokou vnitřní kázní a laskavým přístupem, oproštěným od jakéhokoliv mentorování, navozovaly atmosféru hlubokého prožitku a radostného tvoření.

Ve všech činnostech byly přítomny složky oslovující dětskou vůli, citění i poznávání.

Inspekce konstatuje plnění osnov jako vynikající.

5. Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hospitováno bylo v obou odděleních, ve kterých je zapsáno 13 a 15 dětí s dvojí integrací zdravotně postižených.

Charakter práce v jednotlivých třídách má v základních motivech blízkou podobu, což je výsledkem snahy učitelek o jednotné působení v rámci celé mateřské školy a naznačuje intenzivní spolupráci všech zaměstnanců. Dílčí odlišnosti jsou v organizaci, protože v jedné třídě působí jedna učitelka a ve druhé již dvě a provoz se musí tomuto personálnímu obsazení přizpůsobit.

Ranní hry

Ranní hry probíhaly vyváženě, děti měly možnost manipulace s přírodním materiálem a byly ve své činnosti aktivní. V průběhu her učitelka individuálně pracovala s handicapovaným dítětem. Úklid hraček proběhl kontinuálně a připravil prostředí pro další činnosti v průběhu dne.

Řízené činnosti

Námět pro ranní kruh - rej vyplýval z pravidelného střídání ročních období a zahrnul v sobě části pohybové, hudební, dramatické, manipulační, taneční, jazykové i rozumové - poznávací. Tematicky provázaný blok činností vyjadřoval postupné proměny přírody od prvního jarního probuzení až po texty s velikonočními motivy. Děti byly po celou dobu zaujaté a aktivní, vysoce profesní působení učitelek zajistilo efektivitu tohoto pohybově-dramatického celku. Výrazným prvkem je souhra obou učitelek při výchovném působení na děti.

Další činností byla ruční práce - zdobení velikonočních perníčků, které děti dříve upekly. Práce probíhala společně u stolečků v klidu a soustředění dětí na zvolený motiv. I zde byla zapojena v souladu s požadavky waldorfské pedagogiky vůle, myšlení, citění a děti samozřejmě napodobily způsob, jakým se chopily práce učitelky.

Čtení pohádky, zařazené do programu před obědem po pobytu venku jako zklidňující prvek v rámci denního rytmického celku, bylo tematicky spojeno s prožívaným ročním obdobím. Společný poslech umožňoval dětem rovněž prožitek důvěrného společenství.

Výraznou částí denního programu je čas jídla, jak dopolední svačiny, tak i poledního oběda. Příprava prostředí, průpověď před jídlem i poděkování jsou určitým prvkem

vážnosti, kterou jídlu člověk přikládá. Nejde tedy jen o přijímání potravy a děti jsou vedeny ke kulturnímu stolování.

Řízené činnosti i další organizační části dne spolu s organizací stolování hodnotí inspekce jako vynikající.

6. Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Jednotlivé organizační celky tak, jak byly učitelkami pojmány a realizovány, poskytly dětem dostatek možností pro všestranný rozvoj i uspokojení jejich potřeb. Samostatnost, sociální citění (podtržené starostí o handicapované kamarády) nezkrácené prožívání životních hodnot - to vše jednoznačně ovlivňuje vývoj dětské osobnosti. Různými vlastními činnostmi, napodobováním kvalitních vzorů dospělých byly děti kultivovány k pozitivním návykům, jež se v pozdějším životě projeví v citlivém zájmu o okolní svět. Vzdělávací proces ve zdejší mateřské škole působí v souladu s cíli waldorfské pedagogiky a to především v oblasti pěstování životního postoje na základě uchování vnitřní přirozenosti a otevřenosti dětí.

Postojovou orientaci dětí i jejich osobnostní rozvoj na základě působení pedagogů hodnotí inspekce jako příkladnou.

ZÁVĚRY

Mateřská škola svým působením napomáhá plnému rozvoji dětí na základě smyslových zkušeností, vlastních prožitkových činností i napodobování kultivovaného vzoru.

Vymezení kladů

- odborná profesní kvalita všech učitelek
- důsledný individuální přístup učitelek k jednotlivým dětem
- vynikající příprava, intenzivní spolupráce všech pracovníků

Doporučení k další činnosti školy

- po přestěhování provozu mateřské školy udržet nadále vysokou kvalitu pedagogického působení
- nadále realizovat metodu waldorfské pedagogiky ve spolupráci s dalšími waldorfskými mateřskými školami v ČR i ve světě

